

ПРОТОКОЛ

София, 27.11.2018 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия

Днес, 27.11.2018 г. от 10:02 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Владко Владимирев, Георги Златев, Евгения Харитонова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – началник на отдел „Цени и лицензии: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по протокол № 226/21.11.2018 г., т.2, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката.

Проектът на решение е изготвен от работна група в състав: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Петя Андонова, Радостина Методиева, Силвия Петрова и Радослав Райков.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-13-12-10/21.11.2018 г. като заинтересовани лица са поканени **„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, ТЕЦ „Бобов дол“ ЕАД, „Национална електрическа компания“ ЕАД и „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.**

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Венцислав Марков – ръководител управление в НЕК ЕАД;
- г-н Николай Илиев – заместник-финансов директор на ЕСО ЕАД.

„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и ТЕЦ „Бобов дол“ ЕАД не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Огнян Винаров – представител на Граждански контрол и движение ДЕН;
- г-н Пламен Стефанов – председател на УС на «Енерго-Про Продажби» АД.

В. Марков – НЕК ЕАД:

Запознахме се с проекта за решение. Принципно той не се различава от миналогодишния проект за решение. Ние тогава имахме нашите забележки, които и сега ще изразим в нашето становище. Основните, които ще споделя, са за определяне на часовите цени. Това и тогава претендирахме - да не бъде дневна цена, а да бъде почасова цена за регулирането нагоре, тъй като така наистина прави връзка между балансиращия пазар и пазара „ден напред“. Поначало така се рискува в едни часове при висока цена на пазара „ден напред“ балансиращата енергия да бъде с по-ниска цена и да остава възможността за спекулация на пазара. Това ни е едната основна забележка. Другата ни е в цената за регулиране надолу - специално за тази нулева цена, където най-често се използва ПАВЕЦ, и това не компенсира направените разходи от нас за ПАВЕЦ. Смятаме, че пазарът на балансираща енергия вече се разви достатъчно и можем да оставим участниците сами да определят кога да участват и на какви цени да предлагат, така че да има реална конкуренция и да не бъде ограничаван в един такъв диапазон от 0 до 2,5. Така че един по-широк диапазон вече няма да създава монополно положение на някои от участниците, тъй като има достатъчно участници, които са готови да предлагат услуги или поне ще бъде атрактивно да предлагат такива услуги. Като донякъде тук може би трябва да се помисли при часовите цени, ако се въведат, да има и минимална, и максимална цена, за да не се допуска сериозно отклонение, защото при минимални цени, ако цената на часа достигне 10 лв., то тогава балансиращата (дори 2,5 да бъде) ще бъде 25 лв. примерно, което няма да компенсира разходи за извършване от този участник, така че да бъде с минимално, а не по-малко от някаква стойност. Но това, ако се въведат все пак часовите цени.

Това са ни основните забележки, така че ще ги изразим писмено.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Марков. Може би в края на заседанието представители на работната група ще вземат отношение, за да отговорят на Вашите забележки. Впрочем решението е аналогично на миналогодишното и Вашите забележки са аналогични на миналогодишните.

Н. Илиев – ЕСО ЕАД:

ЕСО ЕАД се запозна с представения документ и към настоящия момент няма забележки по него.

О. Винаров – Граждански контрол и движение ДЕН:

Тези цени, които на балансиращия пазар се предлагат за одобрение, са свързани с пределните цени, които Вие определяте ежемесечно, тримесечно въпреки, според цената на петрола, цената на природния газ, респективно цената на отоплението и електрическата енергия, пределните цени. И във връзка с това, което в момента Върховната административна прокуратура е препратила преписката на Специализираната прокуратура и се извършва разследване за извършено престъпление при определянето на тези цени, Ви предлагам да се отложи взимането на това решение, защото, първо, в договора на „Булгаргаз“ ЕАД № 021213 от 15.11.2012 г. за доставка на природен газ, сключен между ООО «Газпром экспорт» и „Булгаргаз“ ЕАД, ценообразуващ елемент са средноаритметичните месечни стойности на алтернативните на природния газ горива – мазут със съдържание 01% и газьол със съдържание... за предходните 9 месеца. В заявлението, с което си увеличихте Вие цените от 01 октомври на „Булгаргаз“ ЕАД, от 10.09, №34 00 1600, не са посочени никакви данни за предишните 9 месеца. Също и във Вашето решение, и работата на работната група по това решение, не са посочени цени и тези цени, които сте определили с 15%, 456 лв., увеличение, са нищожни. Това

продължава ... там ... два-три пъти ме викаха ... Вие не представяте и „Булгаргаз“ ЕАД не представя. Вече изглежда, че има данни за организирана престъпна група, а Вие всичките се клехте в Народното събрание, че ще служите за гражданите и обществото на народа. Това е противно на делата, които се извършват, и специално тук 9 месеца назад цените за III тримесечие са..., респективно 69,34 за III тримесечие, а за IV тримесечие 74,33. Няма такива 15% увеличение, няма нито един документ в доклада ... заявлението на „Булгаргаз“ ЕАД за 9 месеца цените назад, което е основно изискване за определяне на цените, нито Вашата работна група е предложила, защото няма такива данни, нито е предложено в решението. Това решение за 15% увеличение цената ...във връзка с увеличение цената на природния газ е нищожно. Затова предлагам да се отложи взимането на това решение.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви, г-н Винаров. Чухме Вашето предложение за отлагане. В същото време искам да Ви кажа, че Вие допускате една абсолютна базова грешка, а то е като свързвате пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия с регулираната цена, а тя е свързана единствено с цената на пазара „ден напред“, което е цена на борсата. И оттам нататък всички останали разсъждения не се вписват изобщо в предмета, който разглеждаме в момента.

П. Стефанов – «Енерго-Про Продажби» АД:

Считаме, че обвързването на цената на недостиг с цената на пазара „ден напред“ беше стъпка в правилната посока. И както се вижда от резултата на БНЕБ и от изложените в проекта на решение данни, това силно ограничи възможностите за арбитраж между двата пазара. Гледайки в перспектива, считаме, че не трябва да спираме да мислим и за обвързване на цената за излишък с пазарните цени, тъй като виждаме, че тя продължава да стои относително по-константна, независимо от промените на пазарните цени. И също по темата балансиране, не конкретно по цените за балансиране, сме на мнение, че и при бъдещото развитие на регулаторната рамка би било добре да отпаднат всякакви ограничения при формирането на балансиращите групи, което да даде възможност на търговските участници още повече да смекчават ефектите, независимо от това какви са цените на балансиращата енергия.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

От залата не виждам желание за изказване. Обръщам се към работната група. Г-н Младеновски, виждам, че искате да вземете думата. Имате думата по повод на изказванията, които бяха направени, в които имаше определени възражения и забележки относно проекта на решение.

П. Младеновски:

Аз ще взема отношение по изказването на г-н Стефанов и г-н Марков. Да, действително и позицията на Комисията от миналата година беше, че пределната цена следва да бъде обвързана с почасовата, а не с дневната цена. Това е по-правилният вариант, но за съжаление както миналата година, така и тази година получихме уверение от ЕСО ЕАД, че все още те не са готови за това и няма как да се осъществи, т.е няма техническа обезпеченост за обвързването на пределната цена с почасовата цена. А иначе сте прави – това е по-добрият вариант. И тук следва естествено и пределната цена за излишък действително да бъде обвързана, но с почасовата цена. По този начин обвързана с дневните цени, симулирали сме го, действително няма как да проработи.

Относно изразеното становище за нулевата цена от г-н Марков и желанието му за наличие на отрицателни такива, вече четвърта година го водим този спор. Ясна е позицията, че НЕК ЕАД действително е монополист в предлагането на тази услуга – регулиране надолу чрез ПАВЕЦ. Според мен пределната нулева цена не ощетява

дружеството, още повече че и към момента НЕК ЕАД купува сериозни количества, особено през нощните часове от intraday пазара, именно за да вдига вода в ПАВЕЦ-а, за да го използва за пикова енергия.

Относно тези минимални и максимални цени, по-високи и по-ниски в дадени часове, може би да, те са приложими при обвързване с почасовите цени, но все пак трябва да гледаме по-глобално. Действително имаше такива ниски цени, при които (особено на възлищните централи) не можеха да покрият и постоянните разходи при прилагане на коефициента 2,5, но те бяха за много кратък период. Все пак да не забравяме колко голям период от време имаме високи цени, които действително тези загуби, които те са реализирали в тези може би една-две седмици, са покрити отдавна. Така че не смятам, че трябва чак толкова да слагаме в граници балансиращата енергия.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Колеги, преди да закрия общественото обсъждане...

А. Йорданов:

Г-н Председател, ако позволите, имам..

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Точно така. На общественото обсъждане след думата, която имат участниците и работната група, имат думата членовете на Комисията. Г-н А. Йорданов.

А. Йорданов:

Аз няма да се спра по поставените въпроси, тъй колегата вече взе отношение. Само ще се обърна към г-н Марков. Споменахте ПАВЕЦ и разходите при помпен режим. Може би е хубаво да съобщите техническото състояние на ПАВЕЦ - каква мощност в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план предоставяте за балансиране на пазара. Само това ми е бележката. Имам повод да имам известни опасения, че не цялата мощност е на разположение, но това може би Вие ще го съобщите.

В. Марков – НЕК ЕАД:

Като инсталирани мощности разполагаме с три ПАВЕЦ-а – Чаира, Белмекен и Орфей. В Чаира инсталираната мощност е 4 машини по 200 MW. В момента разполагаем с три от тях. Едната е в аварийен ремонт от известно време, който се очаква да приключи до края на годината и да са разполагаем с четирите. Другите два ПАВЕЦ-а са разполагаем и работят с две машини по 50 MW в Белмекен и една машина 40 MW в Орфей. Това е актуалното състояние.

А. Йорданов:

Благодаря Ви. И само към г-н Винаров имам едно кратко обръщение. Председателят на КЕВР Ви отговори, а пък аз искам да Ви помоля да оставим Специализираната прокуратура, която е независим орган, да си води разследванията. И недейте да ни съобщавате от нейно име разни неща. Те, ако имат искания към Комисията, вярвам, че си има официален ред, по който да го направят.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Точно така. Това е редът за комуникация между институциите. Г-н Марков, само да ми повторите мощностите. 40 MW в Орфей, 2 по 50 MW са за Белмекен и основната - 4 по 200 MW, от които едната в момента е в ремонт... Дано да приключи...

В. Марков – ръководител управление в НЕК ЕАД:

Отговаря без микрофон

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Благодаря Ви. Преди да завършим заседанието... Да, заповядайте г-н Младеновски, имате думата.

П. Младеновски:

В моето изказване забравих да попитам. Един въпрос към ЕСО ЕАД. Кога смятат, че ще имат техническа възможност, защото миналата година декларираха, че такава ще има към края на тази година? Кога ще има техническа възможност да може да се прилагат почасови цени за цената за недостиг?

Н. Илиев - ЕСО ЕАД:

Благодаря за въпроса. За съжаление проблемът е в нашия разработчик. Миналата седмица се проведе последната среща. Вървим към подписване на споразумение със строг график, който ще ни позволи от средата на следващата година да прилагаме тези почасови стойности.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

С други думи, за следващото годишно решение ще имаме възможността, за която настоява НЕК ЕАД.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закри общественото обсъждане, като напомни за 14-дневния срок, в който могат да се представят в Комисията предложения по разглеждания проект на решение.

На 19.12.2018 г. от 10:00 ч. ще се проведе закритото заседание за приемане на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-13-12-10/21.11. 2018 г. до заинтересованите лица.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....
(А. Йорданов)

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(А. Фикова - главен експерт)